

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Marek Dobrowolski (sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie ze skargi M. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. III PSK 113/21,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 24 listopada 2021 r.

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pismem z 30 sierpnia 2021 r. M. J. , reprezentowany przez r.pr. R. J., złożył skargę na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, wnosząc o stwierdzenie przewlekłości postępowania przed Sądem Najwyższym o sygn. III PSK 113/21 oraz o zasądzenie kwoty, jaką Sąd Najwyższy uzna za uzasadnioną w celach prewencyjnych, lecz nie mniej niż 2.000 zł. W dalszej części pisma skarżący wniósł także o „zwolnienie strony od kosztu postępowania”, bo „nie jest w stanie uiścić opłaty”.

W uzasadnieniu skarżący przyznał, że jest świadomy rozstrzygnięcia, jakie zapadło w zaskarżonym postępowaniu postanowieniem Sądu Najwyższego z 13 lipca 2021 r., w którym „odmówiono mu przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania”. Stwierdził jednak, że wskazane orzeczenie „wydano w składzie z udziałem osoby nie posiadającej statusu sędziego”, więc jest bezskuteczne i nie zakończyło postępowania w sprawie, a Sąd Najwyższy pozostaje w niczym

nieuzasadnionej zwłoce w jej rozpoznaniu. Powyższe twierdzenie skarżący oparł na fakcie, że M. K. został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i niektórych innych ustaw, co w świetle uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 ma świadczyć o sprzeczności składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. W ocenie skarżącego „postanowienia wydane w składzie z udziałem osoby nie mającej statusu sędziego Sądu powszechnego Unii Europejskiej nie są orzeczeniem i nie rodzą żadnych skutków prawnych”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. 2018, poz. 75, dalej: u.s.przewl.), wniesienie skargi na przewlekłość postępowania jest dopuszczalne wyłącznie w toku postępowania, którego ta skarga dotyczy. W związku z tym skarga wniesiona po zakończeniu postępowania jest z mocy prawa niedopuszczalna.

Skarga na przewlekłość postępowania ma przede wszystkim za zadanie eliminowanie i zapobieganie przewlekłości przez dyscyplinowanie sądu do podejmowania terminowych i właściwych czynności prowadzących do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Tym samym skarga na przewlekłość postępowania wniesiona już po jego prawomocnym zakończeniu nie może odnieść tego skutku (postanowienia Sądu Najwyższego z: 12 sierpnia 2014 r., III SPP 159/14; 10 czerwca 2014 r., III SPP 110/14; 3 września 2019 r., I NSP 73/19; 22 września 2020 r., I NSP 112/20).

W niniejszej sprawie Sąd Najwyższy postanowieniem z 13 lipca 2021 r., III PSK 113/21 odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej M. J. do rozpoznania. Z tej przyczyny Sąd Najwyższy, na podstawie art. 373 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. w zw. z art. 5 ust. 1 i art. 8 ust. 2 u.s.przewl., skargę odrzucił.

Sąd Najwyższy zauważa jednak, że przywołana przez skarżącego uchwała z 23 stycznia 2020 r., w której Sąd Najwyższy stwierdzał, że w razie udziału w składzie orzekającym Sądu Najwyższego osoby powołanej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie ustawy z 8 grudnia 2017 r. zachodzi sprzeczność takiego składu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. nie uznaje – co umknęło skarżącemu – orzeczeń wydanych przez Sąd Najwyższy z udziałem sędziów powołanych w takim trybie za nieistniejące, ani nie kwestionuje statusu sędziowskiego tych osób. Jak stwierdzono w pkt 46 uchwały „przyjęta w pkt. 1 niniejszej uchwały wykładnia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz art. 379 pkt 4 k.p.c. nie prowadzi do usunięcia z urzędu osób powołanych na urząd sędziów Sądu Najwyższego ani nie powoduje ich zawieszenia w urzędowaniu w rozumieniu art. 180 Konstytucji RP. Interpretowane przepisy nie odnoszą się do formalnych kompetencji osób powołanych na ten urząd ani nie zawierają generalnych zakazów lub ograniczeń odnoszących się do wykonywania funkcji jurysdykcyjnych. Nie dotyczą zatem ich statusu i powołania, o których mowa w art. 179 Konstytucji RP.”

W ocenie Sądu Najwyższego trudno w tym kontekście stwierdzić, z jakich podstaw prawnych skarżący wywiódł tezę, wedle której postanowienie z 13 lipca 2021 r. zostało wydane z udziałem osoby niemającej statusu sędziego. Tym bardziej, że skarżący błędnie wskazał sędziego M. K. jako zasiadającego w składzie wydającym powyższe postanowienie. Nie jest też jasne, na jakiej podstawie skarżący twierdzi, że postanowienie z 13 lipca 2021 r. „nie jest orzeczeniem”. Niezależnie od powyższego, Sąd Najwyższy zauważa, że wykładnia przyjęta przez Sąd Najwyższy we wspomnianej uchwale została zakwestionowana w dwóch orzeczeniach Trybunału Konstytucyjnego: w wyroku z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20 (Dz.U. poz. 376) oraz w postanowieniu z 21 kwietnia 2020 r., Kpt 1/20 (M.P. poz. 379). Orzeczenia te zostały ogłoszone w odpowiednich dziennikach urzędowych, mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne (art. 190 ust. 1 Konstytucji RP).

W takiej sytuacji brak jest podstaw do pominięcia postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2021 r., III PSK 113/21, co powoduje, że skarga złożona po jego wydaniu musiała zostać uznana za niespełniającą wymogu z art. 5 ust. 1

u.s.przewl., a przez to za niedopuszczalną. Wobec niedopuszczalności skargi, bezprzedmiotowe było orzekanie w przedmiocie zwolnienia strony z opłaty od skargi.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.